

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 31.05.2017 № 7)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ЗМІНИ ЦІН НА БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНІ РОБОТИ"**

2.06.02.02

електронна пошта: I.Rudenko@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287 21 05
керівник ДСС: Руденко Л. К.

Київ – 2017

ЗМІСТ

1.	Вступ.....	3
2.	Компоненти якості державного статистичного спостереження	4
2.1.	Відповідність.....	4
2.2.	Точність.....	4
2.3.	Своєчасність та пунктуальність.....	6
2.4.	Доступність та зрозумілість.....	7
2.5.	Послідовність та зіставність.....	7
2.6.	Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	8
2.7.	Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	9
2.8.	Конфіденційність, прозорість та захист.....	10
3.	Заключна частина.....	10

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Зміни цін на будівельно-монтажні роботи" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних і методами вимірювання статистичних даних і процесів.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначені розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держкомстату від 14.06.2010 № 216.

Метою проведення державного статистичного спостереження (далі – ДСС, спостереження) є отримання даних щодо зміни цін придбання матеріальних ресурсів у будівництві для розрахунків індексів цін на будівельно-монтажні роботи.

Спостереження щодо змін цін на будівельно-монтажні роботи за типами будівель і споруд запроваджене з 2002 року на виконання Розпорядження Президента України від 19.11.2001 № 328/2001-рп "Про вдосконалення спостережень за цінами і тарифами".

Індекси цін на будівельно-монтажні роботи використовуються при створенні інформаційної бази для прогнозування й управління процесами ціноутворення у будівництві, аналізу будівельної діяльності підприємств та інвестиційних процесів, перерахунку обсягів інвестицій та показників національних рахунків у постійні ціни та використовуються для міжнародних зіставлень.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.06 "Ціни" за тематикою статистичного виробництва 2.06.02 "Ціни виробників".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є закони України "Про державну статистику", "Про інформацію", розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.03.2013 № 145-р "Про схвалення Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року", щорічні плани державних статистичних спостережень, затверджені Кабінетом Міністрів України, а також інші нормативно-правові документи.

Методологічні положення базуються на документі ОЕСР/Євростат (1979) "Керівництво щодо індексу цін у будівництві. Джерела та методи", адаптованому відповідно до вимог національного законодавства, та Регламенті Ради (ЄС) № 1165/98 від 19.05.1998, зі змінами та доповненнями, ініційованими Регламентом № 1158/2005 стосовно вимоги Євростату щодо виконання Регламенту про короткострокову статистику підприємств, що здійснюють будівельно-монтажні роботи.

Органи державної статистики здійснюють ДСС на основі інформації за формою № 1-ціни (буд) (місячна) "Звіт про ціни придбання матеріальних ресурсів у будівництві", яка затверджена наказом Держстату від 04.07.2014 № 207 (зі змінами) та розміщена на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Респондентам"/"Альбом форм державних статистичних спостережень на 2017 рік"/"Ціни"/"Ціни виробників".

Основними статистичними публікаціями, в яких поширюються дані ДСС, є статистичні збірники "Статистичний щорічник України", "Україна в цифрах", "Індекси цін виробників", "Україна".

На запити користувачів органи державної статистики надають наявну статистичну інформацію за результатами розробки спостереження у зведеному вигляді на паперових, електронних носіях, засобами зв'язку, а також відповідно до порядку доступу до публічної інформації.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточним та потенційним потребам користувачів.

Основними статистичними показниками ДСС є індекси цін на будівельно-монтажні роботи.

Одиницями спостереження є місцеві одиниці підприємств, які належать до сектору нефінансових корпорацій та загального державного управління, незалежно від розміру, за видом діяльності відповідно до КВЕД F (41-43) "Будівництво".

При проведенні спостереження використовуються статистичні класифікатори, а саме: Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД), Державний класифікатор будівель та споруд (ДК БС), Класифікація інституційних секторів економіки України (КІСЕ), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ).

Розробка та проведення розрахунків показників ДСС щодо індексів цін на будівельно-монтажні роботи здійснюються на державному рівні за типами будівель і споруд в цілому по Україні.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

ДСС проводиться відповідно до Методологічних положень щодо організації статистичного спостереження за змінами цін на будівельно-монтажні роботи і розрахунків індексів цін (далі – Методологічні положення),

затверджених наказом Державної служби статистики від 06.01.2015 № 3 та розміщених на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Ціни".

Показники базуються на методологічних принципах побудови індексів цін відповідно до міжнародних стандартів, а саме: відбір об'єктів-представників та матеріальних ресурсів; розробка ресурсно-технологічних моделей об'єктів-представників; відбір одиниць (організацій); формування вагової структури; порядок збору інформації; формули розрахунків індексів.

Згідно з Методологічними положеннями ДСС проводиться на вибірковій основі щомісячно та охоплює всі регіони країни.

Спостереженню підлягають ціни придбання матеріальних ресурсів без податку на додану вартість, які відображені у первинних облікових документах: товарно-транспортних накладних, накладних-вимогах на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів за звітний місяць.

Відбір матеріальних ресурсів здійснюється на основі аналізу локальних ресурсних кошторисів об'єктів-представників з урахуванням таких критеріїв: відібрані матеріальні ресурси відповідають найбільш розповсюдженим будівельним технологіям та чинним національним стандартам, повинні характеризувати динаміку цін на ринку будівництва і постійно використовуватися при виконанні будівельно-монтажних робіт, вартість відібраних матеріальних ресурсів повинна складати не менше 70% від загальної вартості матеріальних ресурсів, які застосовуються під час виконання будівельно-монтажних робіт.

Для забезпечення репрезентативності розрахунків індексів цін на будівельно-монтажні роботи використовуються ресурсно-технологічні моделі об'єктів-представників, відібрані за типами будівель і споруд за такими критеріями: об'єкти-представники повинні бути типовими об'єктами будівництва для конкретного типу будівель та інженерних споруд і представляти всі типи будівель та інженерних споруд, що зумовлює відбір хоча б одного об'єкта-представника для кожного типу будівель і споруд.

Відбір одиниць для проведення ДСС здійснюється на державному рівні для кожного регіону країни на щорічній основі.

Для відбору організацій, які займаються будівельною діяльністю, використовується випадкова систематична вибірка з ймовірністю, пропорційною розміру. Цей метод передбачає відбір одиниць із генеральної сукупності шляхом надання кожній одиниці ймовірності включення у вибірку, яка пропорційна певній допоміжній змінній, а саме обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг). Формування генеральної сукупності (основи вибірки) здійснюється на підставі даних щодо одиниць ДСС 2.03.10.02 "Основні економічні показники короткострокової статистики будівництва" за формою № 1-кб (місячна) "Звіт про виконання будівельних робіт". Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) відібраних одиниць повинен становити більше 50% від їх загального обсягу

реалізованої продукції (робіт, послуг) у регіоні.

Одержана від респондентів первинна інформація перевіряється на правильність та точність заповнення. Контроль повноти інформації, наданої респондентами, арифметичний та логічний контролю, здійснюються автоматично засобами електронної обробки інформації. У разі потреби звіти опрацьовуються з респондентами та коригуються.

При проведенні ДСС методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

У випадках відсутності даних від окремих респондентів органи державної статистики виявляють причини неотримання інформації. За підсумками аналізу сукупності одиниць ДСС за 2016 рік рівень невідповідей становив 0,9%. Більшість одиниць не надали звіт з причини призупинення діяльності чи демографічних перетворень (приєднання, злиття, поділ).

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному веб-сайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де вказані відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів на веб-сайті.

Оприлюднення статистичної інформації здійснюється в заплановані терміни. У випадку необхідності перенесення цих термінів на офіційному веб-сайті Держстату для користувачів розміщується відповідне повідомлення.

Збір, обробка, аналіз і поширення даних щодо змін цін на будівельно-монтажні роботи здійснюється в такі терміни:

Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Поширення / Перше оприлюднення статистичної інформації
не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним	до 29 числа місяця, наступного за звітним	до 32 дня після звітного місяця	веб-сайт: на 35 день після звітного місяця

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються в терміни, передбачені Законом України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати спостереження розміщуються у вільному доступі у форматах .doc, .pdf, .xls на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Ціни", а також у збірнику "Індекси цін виробників" у розділі "Публікації"/"Економічна статистика"/"Ціни". Крім того, вони можуть надаватися користувачам в електронному вигляді на підставі їхніх запитів.

Методологічні положення ДСС розміщені на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Ціни".

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601

телефон: (044) 287 21 05

адреса електронної пошти: L.Rudenko@ukrstat.gov.ua;

office@ukrstat.gov.ua

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287 06 72

факс: 235 37 39

адреси електронної пошти: el.zapyt@ukrstat.gov.ua

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або по регіонах, або за іншими сферами діяльності.

ДСС здійснюється за типами будівель і споруд по країні в цілому на постійній основі з місячною періодичністю. Зіставність статистичних даних у динаміці забезпечується методологічною єдністю формування, отримання, взаємним контролем показників, а також формування та перегляду вагової структури.

Основою інформаційної бази для формування вагової структури (вагових коефіцієнтів) є дані ДСС 2.03.04.01 "Капітальні інвестиції" щодо витрат на будівельні роботи відповідно до розділу 4 "Витрати на будівельні та монтажні роботи за окремими видами будівель і споруд" державної статистичної звітності за формою № 2 - інвестиції (річна) "Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів".

Перегляд вагової структури та перехід на нові вагові коефіцієнти здійснюється щорічно за процедурою, яка дозволяє розраховувати індекси цін на будівельно-монтажні роботи за різні періоди з використанням різних базисних років.

Через часовий лаг, пов'язаний зі збором і узагальненням даних щодо обсягів витрат на будівельні роботи, вагові коефіцієнти належать до періоду, що передує базисному періоду цін. За цих обставин вагові коефіцієнти витрат приводяться у відповідність до базисного періоду цін шляхом їх коригування із урахуванням змін цін. Оновлення з урахуванням змін цін застосовується на найнижчому рівні агрегування, тобто на рівні об'єктів-представників, де кожен ваговий коефіцієнт витрат множиться на його відповідний елементарний індекс від базисного періоду вагових коефіцієнтів до базисного періоду цін. Розрахунки індексів цін за новою ваговою структурою починаються із січня місяця кожного року.

З огляду на зазначене, показники за визначений період можна порівнювати з даними попередніх обстежень. За допомогою вагових коефіцієнтів на державному рівні здійснюється агрегація індивідуальних індексів до загального.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Перелік користувачів інформації щодо індексів цін на будівельно-монтажні роботи формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних.

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади, науково-дослідні інститути, навчальні заклади, підприємства та установи, громадяни.

У вересні-жовтні 2014 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів статистичних даних, які містяться у збірнику "Індекси цін виробників", а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Результати анкетного опитування свідчать про те, що більшість користувачів надали відмінну та добру оцінку якості статистичної інформації зі статистики цін виробників, яка наведена у вищезазначеному збірнику. При цьому найбільш важливим критерієм якості статистичної інформації зі статистики цін виробників користувачі визначили "Точність/Надійність", на другому місці – "Відповідність/Релевантність", на третьому – "Своєчасність/Пунктуальність"; 90% опитаних користувачів позитивно оцінили інформаційне забезпечення Держстату (якість основних показників зі статистики цін виробників та діяльність щодо підтримки користувачів); 43% користувачів зазначили про поліпшення забезпечення статистичною інформацією з питань статистики цін виробників порівняно з минулим роком/попереднім зверненням до Держстату.

Оцінки користувачів щодо якості інформації більш детально наводяться в повідомленні для користувачів статистичної інформації за результатами проведення анкетного опитування зі статистики цін виробників, яке розміщене в розділі "Анкетні опитування" офіційного веб-сайту Держстату. У цьому ж розділі користувачі мають можливість ознайомитися із заходами, які вживаються на підставі отриманих результатів анкетного опитування для поліпшення якості статистичної інформації.

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149. У цілому по Україні у 2016 році звітне навантаження на респондентів, порівняно із 2015 роком, за формою 1-ціни буд (місячна) знизилося на 9,8% за рахунок зменшення кількості респондентів (за даними матриці участі респондентів у державних статистичних спостереженнях).

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 1-ціни (буд) (місячна) становлять 1 год 19 хв. Більшості із числа опитаних респондентів (84%) було нескладно зрозуміти інструкцію (роз'яснення) та зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за формою № 1-ціни (буд) (місячна) становить 92 (при середньому показнику за формами державних статистичних спостережень – 88).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Відсоток звітування в електронному вигляді за формою № 1-ціни (буд) (місячна) за 2016 рік становить 92,8%.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки в статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним з основних принципів проведення ДСС. Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначено положеннями Закону України "Про державну статистику" та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами у практиці проведення цього ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення спостереження, використовуються виключно для статистичних цілей;

статистична інформація, отримана за результатами ДСС, надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не поширюється.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З цією метою передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно організації спостереження, його проведення, збору даних, формування інформації та її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держстату та його територіальних органів, надаються користувачам у публікаціях і засобах масової інформації.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом удосконалення програмного забезпечення, запровадження нових технологій обробки даних, встановлення постійного зворотного зв'язку з користувачами статистичної інформації та респондентами.

З метою вдосконалення ДСС та зменшення звітного навантаження на респондентів з 2018 року передбачено запровадження розрахунків індексів цін на будівельно-монтажні роботи з використанням наявної інформації про індекси цін виробників промислової продукції, що дасть можливість розраховувати показники спостереження без отримання звітів від респондентів.